

Никоҳга мажбурлаш йўқ

09:30 / 18.01.2025 7922

Совчилик ишлари, юқорида зикр қилинганидек, доимо енгил кўчавермайди. Баъзи ҳолатларда бир оиланинг ўзининг ичида ҳам фикр ва рағбатлар тўқнашиб қолиши рўй беради. Гоҳида ота-онага ёққан келин куёв бўлмиш фарзандга ёқмай қолиши ёки аксинча бўлиши ҳам мумкин. Бугунги кунимиз воқеълигида бу муаммони тез-тез учратиб турибмиз.

Ўзимизга интернет тармоғи орқали келган саволлардан бирини эътиборингизга ҳавола қилишга ижозат бергайсиз: «Бир киши қизини дўстининг ўғлига беришни аҳд қилган. Қиз мўмина бўлиб, бир солиҳ йигит билан турмуш қурмоқчи экан. Ота қизнинг кўнглига қарамай: «Дўстимнинг ўғлига тегмасанг, сени оқ қиламан», - деди. Шундай вақтда отага қулоқ солиши керакми? Отанинг оқ қилиши тўғрими ёки нотўғрими?»

аввал ўзлари рози, талабгор бўлиб совчи қўйганлари учун уларнинг розилиги ҳақида ривоятлар келмаган. Розилик ҳақида, асосан, аёл-қизлар ҳақидаги ривоятлар келган. Бу ҳаёт тақозосидир.

هَيَّخْ أَبَايَ نَجْوَزِي بَابًا نِ تَلْأَقُفْ أَوْ يَلْعَلْ تَلْخَدَّةَ تَفْنَانًا: هُنَّ عُلُجْلُ لِي ضَرَّةَ شَيْءٍ أَعْنَعُ
هَلْ لِي لِي لِي صُيْبُ نَلْأَيِ تَأَيِ تَحْ يَسْلُجْ لِي تَلْأَقُ، هُوَ رَاكْ أَنْ أَوْ تَسْ يَسْخْ يَبْ عَفْرَيْ لِي
لِي لِي لِي سُرْأَفْ، هُوَ تَرْبُخْ أَفْ مَلْسُو هِي لَعْ هَلْ لِي لِي لِي صَدْ هَلْ لِي لِي وَسْرَءَءَ جَفْ، مَلْسُو هِي لَعْ
نَكَلْ وَ يَبْ أَعْنَعُ نَصْ أَمْ تَنْجْ أَدَقْ هَلْ لِي لِي وَسْرَءَءَ يَ: تَلْأَقُفْ، هُوَ يَلْ لِي لِي رَمْ أَلْ لَعْ جَفْ هُوَ أَعْدَفْ أَوْ يَبْ أ
يَ: هُوَ أَسْ نَلْ أَوْ رَ: هُوَ يَشْرَمْ أَلْ مَءْءَابْ لِي لِي سَيَلْ نَلْ أَسْ نَلْ لِي مَلْغُ أَنْ تَدْرَأَ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Бир қиз у кишининг олдига келиб:

«Отам мени ўз укасининг ўғлига турмушга берди. Бу билан пастлигини кўтармоқчи. Мен буни хуш кўрмайман», - деди.

У киши: «То Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам келгунларича ўтириб тур», - дедилар.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам келганларидан кейин хабар бердилар. У зот унинг отасига одам юбориб, чақиртириб келдилар. Сўнгра ихтиёрни қизга бердилар. Шунда у:

«Ё Расулуллоҳ, отам қилган нарсани жоиз қилдим. Лекин аёлларга бу ишда оталарга ҳеч нарса йўқлигини билдириб қўйишни ирода қилган эдим», - деди».

Насий ривоят қилган.

Демак, ўзларига турмуш ўртоғи танлашда қизларимизнинг ҳақлари бор экан. Уларнинг розилигини сўрашда эса ишбошилар – қизнинг отаси, ака-укаси ёки амаки-тоғаси бўладими, ким бўлса ҳам, албатта, мажбур қилмасдан, ниҳоятда одоб-ахлоқ билан муомала қилишлари керак бўлади. Бу иш ҳадисда келган нарса бўлиб, шариатимизнинг қонунидир! Бизда эса, афсуски, шариатнинг ҳукми бир четда қолиб, одамлар ўзича чиқариб олган урф-одатлар, бидъат-хурофотлар ҳукм сурадиган бўлиб қолган.

Бу борада барча ота-оналар ва ишбошилар Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламдан ўрнак олишлари зарур. Келинг, бунинг учун Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ўз қизларига бу борада қандай муомала қилганларини ўрганайлик.

نَأْدَارَأ إِذِا مَلَسُو هِيَلَع هَلَلِا يَلَصِدْ هَلَلِا لُؤْسَرَرَنَأَكْ :تَلَأَقْ أَهْنَعُ هَلَلِا يَضَرَّهَ شِئْءِا عَنَعِ
أَهْيَمَسُيْ ،هَءَنَأَلُفُ رُكْدِيْ أَنَأَلُفُ نَأ :لَأَقَفْ ،أَهْرِيْخُ يَلِإِ سَلَجْ هَتَأَنَبُ نَمَ أَيْ شِجَّوْزِيْ
إِذِإِ ،رُتْسَلِا تَرَقْنُ تَهْرَكَ يَهْنَأُو ،أَهَجَّوْزُ تَتَكَسَيْ هِنِإِ فَهَرَكَ ذِيْ دَلِا لُجْرِا يَمَسُيْ وَ
يَلَبَّنُ حُنْبُ دَمَحُ أَهَأُوْر .أَهَجَّوْزِيْ مَلُ هَتَرَقْنُ

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам қачон қизларидан бирортасини узатмоқи бўлсалар, унинг пардаси олдига ўтириб, «Фалончи Фалонани зикр қилмоқда», деб, унинг ҳам, уни зикр қилган эркакнинг ҳам исмини айтар эдилар. Агар у сукут сақласа, никоҳлар эдилар. Агар у қиз ёқтирмаса, пардани чертар эди. Қачон қиз пардани чертса, уни никоҳламас эдилар».

Аҳмад ривоят қилган.

Оламларнинг сарвари, Роббул оламийнинг Расули бўлган зотнинг ўз қизлари билан никоҳ, оила қуриш борасида қилган муомалаларига назар солинг. Қандай юксак одоб! Қандай олий маданият! Қизларнинг одобини, ахлоқини кўринг!

أَي :لَأَقَفْ مَلَسُو هِيَلَع هَلَلِا يَلَصِدْ يَبْنِا يَلِإِ لُجْرَءِا ج :لَأَقْدْ هَلَلِا دَبَعْنُ بَرَبَأَجْ نَعِ
نُحَنَّا وَرَسُغُمُا لَأِوَهَتَ يَه ،رَسُغُمُا وَرَسُومُا نَأَلُجْرَ أَهَبَطَخُ دَقُ ءَمَيْتِيْ أَنَدْنَعِ ،هَلَلِا لُؤْسَرَرِ
لُثْمَ نَيِّبَأَحْتُمُ لَلِ رِيْمَل :مَلَسُو هِيَلَع هَلَلِا يَلَصِدْ هَلَلِا لُؤْسَرَرِ لَأَقَفْ ،رَسُومُا لَأِوَهَتَ
هَجَامُ نُبَأْ هَأُوْرِجِ الْكُنْا لَأِ

Жобир ибн Абдуллоҳ розияллоху анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васалламнинг ҳузурларига бир киши келиб:

«Ё Расулуллоҳ! Бизнинг бир етим қизимизга икки киши - бир бой ва бир камбағал совчилик қилди. У камбағални истаяпти, биз бойни истаяпмиз», - деди.

Шунда Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам:

«Севишганлар учун никоҳга ўхшагани кўрилмаган», - дедилар».

Ибн Можа ривоят қилган.

Бу ҳадиси шарифда Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам етим қизнинг кўнглига қанчалик эътибор берганларига қаранг! Ким бўлишидан қатъи

назар, инсоннинг кўнгли бор. Унинг риоясини қилиш керак.

Аmmo, ушбу ўта муҳим масаланинг иккинчи тарафи ҳам бор. Бунда болаларнинг ота-оналарига қарши чиқишлари ноқулай ҳолатга сабаб бўлади.